

BUNUL ECONOM

ABONAMENTE:

Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România 15 franci.

ORGANUL

„Reuniunii economice în Orăștie“
Apare în fiecare Sâmbătă

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifă, cu prețuri moderate.
Abonamentele și inserțiunile se plătesc înainte.

DELA REUNIUNE

„Reuniunea economică din Orăștie“ va împărți în adunarea sa generală pentru anul de față, între membri săi următoarele premii:

I.

Două premii de 10 cor. în aur, pentru acei membri ai Reuniunii, cari vor dovedi că au pus de nou în primăvara de față cel puțin 50 de altoi în grădinile lor.

II.

Un premiu de 10 cor. în aur pentru acea școală de pomi, respective pentru acel membru al Reuniunii, care va dovedi mai mult spor în anul de față în o asemenea școală.

III.

Cinci premii de câte 20 cor. pentru acei membri ai Reuniunii, — de aproape sau de departe — cari vor dovedi că și-au cumpărat în anul acesta câte o vițeluşă de prăsilă de soiu curat Pinzgau sau Bern.

Cruță până-î sacul plin!

Așa ne spune o înțeleaptă zicătoare din popor. Să cruți până-î sacul plin, că după-ce s'a fi golit, ai cruța și nu-î mai avea de unde. Ear' vorba asta potrivită pentru un om singur, care are numai un sac, se potrivește și pentru un sat întreg cu mii de saci, ba pentru popoare sau țeri întregi, cu grămezi de grămezi de saci!

Aducem de nou aminte poporului nostru de această vorbă chiar acum, când ne aflăm în toamna unui an, care a cam umplut sacii și hambarele oamenilor.

Ne-am bucura tare mult, dacă am afla, că oamenii noștri, atât singuratici, cât și ca comune, s'ar mai abate dela obiceiul rău, de-a vinde roada câmpilor lor îndată-ce au adunat-o, încă caldă cum s'ar zice, ba unii o vând din holda însăși, nainte de coacere!

Aceasta e o gospodărie rea, și tot așa făcând, slabă nădejde de-a ajunge

și noi în curând la o mai înfloritoare bunăstare.

Acum, când sacii și hambarele ne sunt mai mult pline ca goale, să ne gândim și la cruțare, la adunare de prisosuri albe pentru zile negre.

Acum ar fi timpul cel mai potrivit, ca prin toate comunele noastre să se înființeze una după alta magazine de bucate. Banii îi poți scoate așa de greu din punga sleită a bietului om din popor, care și el numai prea cu greu ajunge la ei, dar' o ferdelușă două de cucuruz, de grâu, de ovės, sau câte o jumătate de ferdelă macar, îți poate rupe cu ușurință fiecare, cât de sărac, din ce i-a dat D-zeu. Și picur cu picur face balta, grăunț cu grăunț grămăjoara: și fără mare greutate poți aduna câteva zeci de ferdele, poate și sute, pentru întemeierea unui fond spre binele deobște, fond zis: »magazin de bucate«. Acolo, unde biserica și școala stau așa de bine, că acuși nu mai au lipsă de spriginire nouă, aceste fonduri le faci cu scop de câștig propriu membrilor, ca după 5 sau 10 ani sau în tot anul, venitul curat să se împartă între membri după măsura în care au vărsat părți în magazin. Unde însă școala (mai ales școala!) stă slab, că abia poți aduna dela oameni amăriți de cruceri pentru plata învățătorului, acolo lucru bun și de laudă atât în ochii celor de azi, cât și mai virtos în a fiilor și nepoților lor fac, cei-ce întemeiază fonduri de bucate cu menirea, ca din venitul lor curat să se copere lipsurile școlai, ușurând în măsură dreaptă repartitia de bani pe popor.

Lucrul e atât de ușor de înțeles că e bun, încât nici nu mai stăruim mult asupra lui. Credem că e destul să aducem aminte de nou de el, pentru-ca mai mulți preoți, învățători și cărturari, mai ales mai tineri și mai de inimă, să se apuce de lucru.

Asupra felului de întemeiere a as-torfel de magazine, s'au dat amănun-

țite lămuriri în această foaie. Cele pentru folos propriu, se fac ca o mică bancă, fiind întărite statutele lor de tribunal și având a da samă în fiecare an tribunalului despre mersul lor (ca ori-ce bancă), — ear' cele pentru scop de binefacere, pentru școală, biserică ori ajutorarea celor lipsiți, acelea să întăresc prin ministrul de interne (statutele înaintate prin pretură) și dau samă numai adunării generale a membrilor lor odată în an.

Atât e lucrul acesta de bun, că guvernul țerii s'a hotărât să dea și el sprigin celor-ce vor să înființeze magazine de bucate. Azi bucatele se vând cu prețul pe care îl croesc, după planul lor, cei dela marele tîrg numit »bursă« în capitala țerii. Guvernul e de părere, că trebuie făcute mari magazine de bucate, în care oamenii să-și așeze, cu dobândă, bucatele în anii când sunt multe și cei dela tîrgul de bursă nu le dau preț bun, și să le țină în acele magazine, care să le fructifice, până la vremuri mai bune. Când apoi cei dela bursă ar urca prețurile în chip aproape nebunesc, cum o făcură mai acum 3 ani, atunci magazinele pline din țară, ușurează pe locuitori și-î feresc de scumpetea cea mare, putându-le ele sări într'ajutor cu preț mai creștinesc ca prețurile urcate dintr'una prea sus. Alte țeri sunt pline de atari magazine mari, stempăratoare a prețurilor în vremuri grele și îmbănătătoare a lor în vremuri de belșug, și ministrul de agricultură a și trimis în toamna asta în țeri străine mai mulți bărbați cu pricepere, ca să studieze cum sunt alcătuite acele magazine, și apoi să vie să se înceapă și aici înființarea de ele.

Vom urmări această lucrare, și Reuniunea noastră economică va fi la postul său și va lucra și ea pe căile arătate, — dar' până atunci să facem ce putem în mic, înființând magazine, ca fonduri cu meniri bune, prin comune,

dând dovadă că suntem înțelegători de bunătatea lucrului: a cruța din prisosul zilelor albe pentru greul zilelor negre!

Magazin de bucate în Mesentea.

Cu bucurie aflăm, că tinărul preot Victor Opoiu din Mesentea (lângă Teiuș), preot abia din toamna anului trecut, îndată-ce s'a văzut pus în fruntea micului său popor — abia are 57 familii — s'a și apucat de lucru în sensul ideilor pe care le desfășurăm în articolul de mai sus, și ținând poporului vorbiri în biserică și afară de biserică despre ușurarea ce și-ar pregăti pentru ziua de mâne prin înființarea unui magazin de bucate pentru scopuri școlare și bisericesti, a câștigat poporul cu totul pentru idee, și încă în toamna trecută a putut aduna peste 50 ferdele de cucuruz dăruit cu drag de popor pentru scopul numit. Dl preot a mers însuși cu bună pildă înainte, dăruind câteva ferdele. În anul de față a stăruit de nou asupra ideii, și bunul popor, încredințat că preotul binele lor al tuturor îl urmărește, a dăruit de nou, de astă-dată grâu, câte o jumătate de ferdelă, cei mai săraci macar câteva cupe, și s'au adunat și peste 20 ferdele de grâu, și astfel magazinul merge înainte, și având în vedere numărul mic, abia 57, al familiilor, crește destul de frumos.

Cuvinte de laudă vrednicește poporul din Mesentea, că primește cu atâta bunăvoință bunele povețe ale preotului său.

Dorim să auzim și din alte părți cât mai multe știri despre atari începuturi.

Chivernisite bine, atari magazine vor fi ca mâne adevărate izvoare de ușurare pentru popor și puternice propte școalelor și bisericilor noastre, azi atât de lipsite și strîmțate.

FOIȚĂ

DOR DE-ACASĂ

de

Garmen Sylva.

Bătrâna casă 'n colț de drum
Mai stă cum o știu eu?
Mai iese-alene seara fum
Din coșul ei? Și trec și-acum
Drumeți pe-aici mereu?

Și podul umblător, sunând
Pe lanțul lui cel gros?
Ear' carele, poveri ducând,
Mai scârție pe pod trecând
Greoaie 'n sus și 'n jos?

Și clopotele 'n turn mai au
Tot glasul de demult?
Uitat-au ele ce-mi cântau?
Ah, une-ori pe gânduri stau
Și-mi pare că le-ascult!

Planuri mari în Răsărit.

Dăm după „Gazeta Săteanului“ următoarele priviri asupra interesantelor planuri mari pe cari le urmărește Germania, pentru a face să se redeschidă vechiul drum al comerțului mare a Europei cu Asia și cu Răsăritul peste tot, prin punctul cel mai natural: peste Constantinopol, drum ce în vechile vremuri era încă deschis, dar' s'a închis pentru Europa creștină prin așezarea păgânilor Turci ca domni ai acestor puncte însemnate.

Reproducem părțile din articolul numitei foi, pentru-că ele cuprind idei, ce ne privesc de-aproape și pe noi, ca vecini ai României, ca popor așezat, ca și frații din România, în drumul Orientului, și deci și binele și răul ce ar isvorî din deschiderea mai largă a drumurilor economice spre Răsărit, atingându-ne și pe noi.

„Am mai vorbit, zice G. S., despre planurile mari ale Germaniei cu privire la ridicarea Turciei asiatice din starea de cădere în care se află, am arătat că pentru acest scop s'au plănuit căi ferate cari să deschidă Asia mică și cari legând Constantinopolul cu Bagdadul, să înlesnească legăturile cu India. Se mai plănuiește un pod peste Bosfor și deci o legătură ușoară între Europa și Asia.

„Acuma planurile Germaniei se vor pune în lucrare și capitalurile franceze iau și ele parte cu patru zecimi din sumele trebuitoare.

„Germania tinde a statornici earăși vechiul drum comercial, care

înainte de veacul al XV-lea, o lega cu India și Răsăritul depărtat. Lovitura ce s'a adus atunci Germaniei, și odată cu acesteia Poloniei, Ungariei și României, prin schimbarea căilor comerciale, a fost grea de tot. Ei se datorește faptul că țerile aci înșirate au rămas apoi în urmă față cu cele-ce aveau fericirea de-a fi în apropierea Oceanului atlantic.

Se plănuiesc însă lucrări în Turcia asiatică din cari va fi o urmare firească deschiderea vechilor căi, îmbunătățite acum negreșit cu toate mijloacele ce veacul al XX-lea are la îndemână: căi ferate, telegraf, telefon etc.“

Și întrebându-se care va fi rostul României în această schimbare ce se pregătește? numita foaie răspunde:

„Mare de tot. România are a fi locul de trecere al comerțului dintre Răsărit și Nord-Vest: porturile (stațiunile de corăbii) române, vor fi magazinele mărfurilor din Răsărit și ale celor europene, căile ferate române le vor duce, liniile telegrafice și telefonice vor avea să trimită corespondența comercială între Germania, Austria, Belgia, Olanda, Anglia și Orient.

„Dar' nu ne e păstrat numai acest rol. România fiind «la porțile Orientului», va preface această poreclă în renume și va putea să-și desfacă petrolul și toate derivatele lui, în Orient; va putea găsi loc de desfăcere bănoasă pentru materialul lemnos din pădurile sale; va putea fi trimițătoarea de sare în piețele uriașe ce se vor deschide.

„Mai mult: nu numai pentru pro-

O FILĂ DE HÂRTIE

...Scrisoarea ta m'a surprins. Întâi nu ți-am recunoscut scrierea. Ida!... Cine să fie? Apoi de-odată ca de o fulgerare de lumină se aprinse întreaga ta amintire în sufletul meu.

Ida!... scumpă tovarășă a celor dintâi jocuri, a celor dintâi visuri! Tu ești?... Ți-ai adus aminte de când eram mici amândouă, prietene nedespărțite și acum după o viață aproape împlinită, vii să mă regăsești... Zici că din întâmplare ai dat peste o carte ce purta iscălitura mea, te-ai bucurat din suflet și acum vii să mă feliciți...

Scrisoarea ta mi-a răscolit toate suvenirile, și am plâns, cum nu plânsesem de mult. Ți mulțumesc.

Să-ți povestesc... Ți aduci aminte de ziua când ne-am despărțit?

Pentru întâia-ora mă rânise ghimpele decepției. Tu copilă bogată, eu săracă. Tu gătită cu o rochie nouă, elegantă, așteptai

Mai e pe drum miros de tei?

Mai sunt copii în sat

Să scurme praful după ei?

Bărbați în bluze, și femei

Cu șorțul lor curat?

Mai e de vrăbii parcul plin?

Fântânele mai curg?

Mai plânge codru 'n freamăt lin?

Și șlepuri trec și-acum pe Rin

Din zori până 'n amurg?

Ear' oamenii tot veseli sunt?

Curg glumele șiroiu? —

Trimiteti-mi, vă rog, pământ

Și apă dela Rinul sfânt,

Și-o vorbă dela voi.

Și dragul timp ce-l petrecui

Copil pe când eram

Și sufletul cu focul lui,

Și câtă veselie-avui

Și vecinic n'o s'o am!

ducte brute își va avea desfacere asigurată, ci și pentru mărfuri industriale; așa dar' o industrie se va putea desvolta și va trebui să se desvolte în România, de oare-ce va avea toate ușurințele în întrecere cu industriile țerilor mai depărtate de Orient de cât noi.

„Dară e și o parte primejdioasă în daravera aceasta; ca de obicei lucrurile sunt încurcate și amestecate, nu e bine curat neamestecat cu rău, și nici rău care să nu aibă și vre-o parte bună în el.

„Pentru agricultura noastră și pentru creșterea vitelor, deschiderea Asiei-mici și a Turciei-asiatice peste tot e amenințătoare. În adevăr în Asia-mică se află cele mai bune feluri de grâu glutinos și de fructe, deasemenea sunt în părțile muntoase foarte multe turme de vite. Până acuma grânele și fructele din acele părți nu puteau ținea piept cu grânele române la Constantinopol atât din pricina scumpetei căraușiei cât și din a primejdiei drumului. Odată cu deschiderea căilor ferate însă, amândouă aceste greutăți vor înceta, și grânele, fructele, animalele etc. vor nizu se iee parte și la provederea Europei-nordice și apusene, dând grâne glutinoase etc. cu prețuri joase.

„Se cere deci, pentru ca vremea nouă ce o să înceapă, să nu aducă și o mai mare cădere agriculturii, o încordare eroică, se cere o hotărîre ne-strămutată pentru a întrona odată felurile științifice în lucrarea pământului și în creșterea vitelor.“

trăsura să pleci cu tatăl tău într'un oraș mare la un pension de domnișoare. Eu de emoție nu mâncasem nimic în ziua aceea, te perdeam.. Plecasem la tine motolind în neștire șurțulețul meu de stambă și așteptam la ușe să-mi eși înainte ca altă-dată... Nu eșeai! Aveai deja pe alta, o prietenă nouă, o rudă a ta, care pleca și ea cu tine la pension... Și după-ce îndemnată de risul vostru din lăuntru, am crepăit puțin ușa, tu mândră și țanțoșe mi-ai răspuns: că nu mai vii cu mine în grădină, nu te mai joci cu mine de acum, că tu te duci și nu-ți mai pasă dacă mă supăr... M'am întors acasă împleticindu-mă, cu ochii împăiengeți de lacrimi.

Și nu te-am mai văzut. Icoana ta a trăit însă în sufletul meu ani de-arîndul. Drăguță și ușoară ca un fulg, alergai prin curte cu piciorușele tale de balerină... Sprintenă te săltai pe leagăn și te înălțai în sbor dibace, răpitoare ca nimeni alta.. Imi zîmbeai și rîdeai cu risul tău sonor... Nopti de-arîndul te visam... Te sărutam, te strîngeam în brațe, apoi dispăreai și eu mă des-ceptam tristă cu o adâncă mahnire în suflet...

AGRICULTURA

O propunere economilor.

E toamnă Economii au gătat cu lucrurile mai mari, și acum nu una, ci multe încep a le fi zilele, în care au vreme a face câte o lucrare pentru care altă-dată n'ar fi avut timp. Pentru aceea atrag luarea aminte a economilor nostri asupra unui lucru de mare folos pentru ei, și pentru care de-acî încolo încep a avea timp să-l îndeplinească.

Se știe că întregă economia pământului se razimă în buna gunoie a lui, de aceea cu drept cuvânt se și zice că: „groapa de gunoie este baia de aur a plugarului“!

Acestui lucru însă, deși foarte adevărat, durere, plugarii nostri nu-i dau însemnătatea ce în faptă o are. Nu numai că nu ne silim să avem gunoie îndeajuns, dar' și cel-ce îl avem, trebuie să recunoaștem, nu se îngrijește cum se cade; din care pricină, economii învățați au dovedit, că el n'are nici pe jumătate puterea de îngrășare, ce ar putea și ar trebui să o aibă.

În cele mai multe locuri, nefind groapa de gunoie în regulă, zama cea prețioasă se scurge prin curți și pe uliți, perzându-se fără nici un folos, o altă parte se sbea în pământul de sub gunoie, ear' unele din cele mai bune materii ale lui se ridică în aer, de asemenea perzându-se, și cu chipul acesta gu-

Nu, scumpă Ida, tu n'ai fost una dintre prietenele mele din copilărie, ai fost singura dragoste a copilăriei mele...

Mă întrebi dacă nu mi-a fost dor nicio-odată de orașul nostru natal?... Tu ai rămas tot acolo, tot la părinții tăi.

Nu ți-a venit el, și ai preferit să rămâi să aștepti... vecinic să aștepti.

Ce fetiță cumintel Și câtă filosofie adâncă în resemnarea ta.

Mă întreb: oare n'ar fi fost mai bine să fi rămas și eu acolo? Ce liniștit și senin trebuie să fie sufletul tău, pe când al meu l...

Nostalgiel...

Înțelegi tu, mititico, vorba asta?

Înima îmi rămăsese pustie și numai ea singură ardea acolo în fund, ca o rană mare adâncă... Și ca să nu doară așa tare, am îngămădit peste ea legături nouă, legături tari, cari nu se mai pot rupe... De geaba, dorul țîșnea, țîșnea neîncetat...

Am vrut să înec amintirile, să uit prietini, pământ, riuri și văi, cântece și murmure de izvoare, cer senin și blând, soare și lu-

noiul rămâne uscat, ars și mucezit.

Toate acestea nu s'ar întâmpla, dacă groapa de gunoie ar fi podită în regulă, dacă zama s'ar prinde și eain o groapă zidită anume, sau într'un vas, versându-se în răstimpuri peste gunoie, care trebuie îndesat cât mai bine, lăsând d. p. ca vitele prin trecerea lor peste el să-l îndese și el.

Cu chipul acesta prețul și puterea gunoiei ar fi, cel puțin îndoit mai mare și dacă astfel îngrijit s'ar duce pe locuri, așezându-se fără zăbavă sub brează, în scurt timp s'ar putea cunoaște și prețul însemnătatea lui, căci din gunoie bine îngrijit, ce azi se produce, s'ar ajunge, poate, și pentru fânațe, grădini, ș. a., roadele ar fi peste tot mai bogate și plugarii ar înainta vîzînd cu ochii în bunăstare.

Afară de acestea, cine face la noi întrebuințare de compost, de îngrășeminte verzi, de var, de făină de oase, și alte îngrășeminte măestrite? Am putea zice că aceste moduri de îngrășare a pământului, în cea mai mare parte nu sunt cunoscute nici după nume.

Acum e timpul cel mai potrivit când plugarul își poate găti o groapă de gunoie după toate regulile, și tot acum se poate face și groapa pentru gătirea compostului, atât de neapărat trebuincios, îndeosebi la îngrășarea pomilor și livezilor, — și noi nu

mini, cum au fost acolo și cum nu vor mai fi nici-odată nicăiri... Voiam să uit, cum se uită morții când nu mai pui cununii pe mormîntul lor.

Mie, par'că îmi muriseră atunci mamă, tată, surori și frați... Rămăsesem singură, părăsită, aci într'o lume nouă necunoscută, ca noaptea cea mai neagră. Urgie spăimîntătoare, fără margini, în care m'am sbătut patru ani întregi.

Patru ani de-arîndul am văzut frunzele îngălbenindu-se, patru ierni înfricoșate s'a așternut zăpada peste iarba veștedă ce se întinsese din curte până în pragul casei mele, de patru ani gerul aspru închisese lumina ferestrelor ținîndu-mă ghemuită lângă sobă și durerea urla în sufletul meu sălbatec ca și crivățul ce-mi sguduia învelișul de pe casă..

Patru primăveri am privit nepăsătoare razele soarelui cum veneau frumoase și-mi sărutau fruntea rece și ochii plini de lacrimi... Ascultam cum picură apa pe sub streșină, cu gândul dus în vag...

Într'o zi însă s'a luminat. A eșit soarele întreg, mare, puternic... A umplut cur-

numai că propunem, dar' punem tare la inima economilor nostri ce își doresc propriul bine, să se apuce cât de curând și să facă ce n'au făcut pân'acum întru îngrijirea mai bună a gunoiiului.

ROMUL SIMU

V I I E R I T

Indreptar

pentru manipularea în chip rațional a mustului și a vinului.

Instrucțiuni date de ministerul reg. u. de agricultură.

Tragerea și umplerea vinului.

(Urmare).

A treia-oară trebuie tras vinul cam pe la începutul lui Iulie a anului viitor, și a patra-oară pe la începutul iernii, tot așa precum s'a spus că e a se purcede la întâia tragere.

În felul acesta îngrijind vinul, el se va limpezi tot mai bine, ear' după a 3-a, a 4-a tragere, nu se va tulbura mai mult.

Astfel de vin va fi cumpărat de neguțatori ca și de consumatori, cu plăcere, și îngrijirea cea bună o și plătesc bucuroși cât de bine.

Și în anul al doilea și în al treilea mai trebuie tras vinul câte-odată. La tragerea din anul al treilea e bine să afumăm, dar' numai puțin de tot, butea, căci prin asta ferim, mai ales vinurile mai slabe, de înflorire și de alte boale de vin. La bute de cinci

tea toată, podul, casa, până și cel ungher întunecos al pivniței mucegăite... Zăpada, înghețul și picăturile de lacrimi s'au șters toate ca prin farmec.

O, putere divină, ce dată ești să renaști un suflet aproape pierdut, cum să te descriu eu?! Nu, dragă Ido, n'am eu atâta talent.

Iubeam.

L'am întâlnit, l'am cunoscut și l'am iubit.

Și nu-i în lume artist să poată zugrăvi în grai, în colorii, ceea-ce am simțit.

Cum e robul condamnat la vecinică închisoare, sau un nevinovat dus la locul de pierzare, când i-se iau lanțurile și un graiu limpede îi vestește că este liber! Poate să-și ridice fruntea, lumina s'a făcut. Iubire! lumină sfântă tul....

Nu mai aveam dor de lumea mea părăsită, priveam cerul, stelele, și în ochii lui priveam și regăseam acolo o lume... O, tu Ido, de ce nu este dat fiecărui om să cunoască acea lume?!
.....

Peste câteva luni eram nevasta lui.

Nu-mi mai trebuia acum nici somn,

hectolitri, e destul o jumătate de turțiță de pucioasă. Dar' vinul roșu, nu e iertat peste tot a-l afuma, căci fața cea frumoasă roșie, ar deveni mult mai palidă după afumare.

Mai trebuie ținut minte și aceea, că tragerea trebuie să o facem totdeauna pe timp senin, curat și liniștit, căci în vremea vântoasă, ploioasă, furtunoasă, drojdiile de pe fundul buții se învoburează de sine, și nu vom putea îndeplini o tragere curată, nici pe lângă cea mai bună grijă. Pentru tragerea vinurilor se folosesc felurite pompe (trăgace).

Deosebită grijă trebuie pusă la îngrijirea vinului, pe umplerea buțiilor. După fiecare tragere se simte oare-care scădere a vinului, și aceea trebuie din două în două săptămâni umplută de nou, ear' în pivniți mai uscate, chiar în toată săptămâna, și anume cu vin de același fel.

Cel mai simplu și mai bun chip de umplut vinul este: a trage în o curcubetă (trăgaci) cu desevășire curată vin și a-l slobozi pe deasupra în bute, până se umple, apoi a bate bine dopul iară. La umplere folosim totdeauna vin bun, și mai bine vechiu ca nou.

Neîngrijirea de umplere pedepsește pe stăpânul leneș, căci vinul îi înfloare, va fi din zi în zi mai slab, și cu vremea poate să i-se strice cu totul.

Cultivătorii mai mici de vin, sunt datorii a face aceste lucruri pentru bu-

nici mâncare... Doar' stăteam așa cu fața în sus, cu ochii deschiși mari și mă uitam la el...

Știi cum pândesc copiii beșicile de spumă ce se ridică minunate, apoi dispar nevăzute în aer?... cu aceiași ochi pătimași, tremurători și dornici pândeam zimbetul lui, o vorbă, o rază caldă din ochii lui...

Zile de vară senine, cu cer albastru, fără pic de nor. Zile calde, pline de belșug ameteitoare, dumnezeestil. Și după aceste... un șir întreg de furtuni. Indoeli și hărțueli, patimi mici, meschine ce se tirăsc prin sufletul omenesc ca rîmele în pământ.

Ai văzut tu cum despică fulgerul trunchiul copacului, cum îi rupe crengile stufoase și verzi, cum îl culcă la pământ?... Așa cădeam eu, Ido, așa îmi frângeam mâinile, așa zăceam doborâtă din înălțimea celor mai sfinte simțiri.

Ce aveam?... Nu era tot el zeul ce-mi zimbea, ce trezise în sufletul meu atâta comoră de iubire? Nu. Aureola dispăruse și rămăsese omul.

O ceață neagră îmi învăluia mintea pierdută.

O sete arzătoare îmi chinuia sufletul, setea armoniei, setea eternului frumos, setea

nume propriu și al ținutului lor. Ear' pentru asta nu trebuie decât:

1. Struguri bine copti și sănătoși.
2. Stoarcerea mustului în chip rațional.
3. Vase curate.
4. Tragerea fără greșală a vinului.
5. În anul dintâi 3—4 trageri.
6. Umplerea buțiilor până în gură.

Desvoltarea deplină a vinului.

Fiecare cultivător de vin știe, că gustul vinului vechiu e tare deosebit de al celui nou, — asta pentru-că din vinul vechiu prin trageri a eșit acidul carbonic, se așază pe fund strat și prin această lăpădare de materii aspre, gustul lui devine mai ușor, mai luciu oare-cum.

Are vinul și astfel de materii, cari prin atingere cu aerul, se preschimbă în materii de gust plăcut, aromatic. Această schimbare la unele vinuri se întâmplă după 2—3, la altele după 4—5 ani (de aci că unele vinuri vechi, au o aromă pe care ca vinuri nouă nu o aveau și nu o au).

Vinul e deci mai deplin dezvoltat, când prin atingerea cu aerul (la tragere), nu se mai tulbură de loc, ci rămâne curat ca cristalul, ca oglinda, și are gust aromatic (plăcut deosebit).

Și din contră, dacă ținem un vin în bute ani și ani de arindul, dela un anumit timp nu se mai face mai bun,

înțelegerii până în cele mai adânci pături ale sufletului. Un dor supra omenesc ce vedeam acum bine că nu se putea potoli nicăiri pe acest pământ... Piângeam și ceream viața de apoi...

Atunci de odată din grămădirea gândurilor negre ca dintre norii întunecați se ivi altă lumină.

O zină se coborî de sus și se așază lângă mine. Îmi ridică perul ce căzuse urit și incurcat peste frunte, îmi netezi fața tulburată și îmi șopti:

— Nu mai plâng... Ți-am fost departe, nu mă știi... dorul meu, era ce te chinuia. De acum prietină vreau să-ți fiu!

Tresării, mă ridicai și o privii în față transfigurată...

Îmi întinse o bucățică de hârtie albă și-mi șopti din nou:

— Scrie!

Ochii mi-se înflăcărară, hohotele nesfârșite isbucniră din peptul meu.

Nostalgie, amor, pretenție, dor de livezi și câmpuri și munți și codri și cer albastru, un cer vecinic senin, armonie și frumsețe, vecinică frumsețel toate erau aci. Bucățica

ci îmbetrânește, perde din aroma și din părțile lui nobile.

Dacă dar' vinul, după ani, și-a ajuns deplina lui dezvoltare, coacere, trebuie să-l vindem, sau dacă voim să-l ținem pentru noi înșine, apoi să-l tragem în ploște ori în sticle mari, astupându-le bine-bine, sau să pecetluim cu grije gurile glăjilor și să le punem culcate în pivniță.

(Va urma).

ȘTIRI DE TOT FELUL

Pentru „masa studenților” dela gimnaziul român gr.-or. din Brad au dăruit: Onorabila doamnă Sabina Preda, n. Andreica și on. dn. Dr. Basiliu Preda, avocat în Câmpeni, ca vecinică cunună în memoria neuitatei și regretatei mame resp. soacre Carolina Andreica n. Palade, suma de 100 coroane. — În numele studenților sëraci exprim sincera condolență și profunda mulțumită binefăcătorilor supranumiți, dorind ca tot Românul în asemenea împrejurări de jale spre mângâierea sufletului seu să nu-și uite de această instituțiune umanitară creată și la gimnaziul român gr.-or. din Brad.

Vasilie Boneu, profesor.

Miscarea populațiunii României în 1899. Totalul căsătoriilor în țara întreagă a fost de 50.003. Nașterile au atins cifra de 250.318 suflete, din cari 128.558 băieți și 121.759 fete.

Morți în țara întreagă au fost 164.900, din cari 86.509 bărbați și 78.391 femei.

Dacă asemănăm numărul nașcuților cu al morților, creșterea populațiunii prin năs-

asta de hârtie albă, din mâna zinei e tot ce am putut găsi în viață.

Dar' gemetele surde, plângeri, urlete și ocări ce se ridică de jos și mă fac să cobor ochii, îmi întunecă adese-ori sufletul și atunci amuțesc ecourile dumnezeesti.

Zina ce mă ținuse o clipă în brațe, în desmerdările ei, pierde. Intind brațele spre ea, o chem... înzadar. Sgomotul de jos îmi pătrunde rărunchi, îmi vijăie capul, înzadar fug, mă ascund, îmi strâng tâmplele între mâni, mă urmărește în adâncimi întunecoase, de unde frumoasa, blânda mea tovarășe nu mă poate mântui.

Așa trăiesc eu, dragă Ido. Nu, nu mă invidia. Arta e puternică și mare, dar' nici ea nu te poate scăpa din vălmășagul luptei omenești, te subjugă, îți ia sufletul în stăpânire, și vecinul ei dor te chinuște când nu te poate captiva.

(„P. L.”)

CONSTANȚA HODOȘ

cuți mai mulți ca morți, în țara întreagă a fost de 85.418 suflete.

Convocare. În conformitate cu punctul 8 din §-ul 20 din Statute, membrii „Reuniunii femeilor române din comitatul Hunedorei” precum și toți aceia, cari se interesează de înaintarea și cultura femeii române, prin aceasta se convoacă: la adunarea generală ordinară, ce se va ținea Duminecă, 18 Nov. 1900. st. n. în Deva, localitatea Casinei române d. a. la 3 ore. Deva, la 12 Nov. 1900. st. n. Elena Hosszu Longin născ. Pop, președintă. Dionisie Ardelean, secretar.

Loteria „Casei naționale” arangiată de Asociațiune, a dat un câștig curat de 20.000 Coroane. Așa se vede din chiar protocoalele comitetului central al Asociațiunii, deși nu se arată că în aceste 20.000 se află cuprinse și cele 10.000 prețul câștigului principal dobândit de Asociațiune, ori afară de acela sunt 20.000? Asociațiunea pregătise 100.000 losuri de câte o coroană, dar' n'a putut vinde din ele de cât jumătate, și ea a câștigat câștigul întâi cu un los nevândut, deci rămas ei.

O întâmplare groaznică. O îngrozitoare faptă s'a întâmplat zilele trecute în salonul de ras al unui barbier din Varșovia. Un domn se dusese să-l rază, dar' abia începuse să-l rade și de-odată barbierul fu cuprins de o furie nebună; înhăță capul domnului și începuse să-l taie cu briciul, răbindu-l greu; îi tăia fața dela o parte până la cealaltă. Nenorocitul om s'a apărut din rășputeri și striga după ajutor, dar' până-ce a venit ajutorul, din cauza multelor răni, își perduse știința de sine. Barbierul a fost dus în casa nebunilor.

Prect nou. Clericul absolut Nicolae Chircu, ales paroch în Almaș-Seliște, tractul Iliei, a fost hirotonit Sâmbăta trecută întru diacon, ear' Duminecă întru presbiter.

Pecatul orașelor. E hotărît, că între marile orașe ale Europei, Berlinul e unul dintre acelea, care se desvoaltă mai puternic an de an. Numărul locuitorilor lui sporește tare, nu numai prin venirea din afară, ci și prin sporul din nașteri, cari sunt mai numeroase ca morțile. Iată câteva cifre:

Dela anul 1816 până la 1862, în Berlin erau la 1000 de locuitori, câte 32—39 de nașteri.

Dela 1863 până la 1882, nașterile erau tot peste 39 la mii de locuitori. (Numai în 1871, anul războiului cu Francezii, nașterile au scăzut la 36 pe mii).

În anii 1875—76, erau 46—47 la mii. De aci încolo apoi, în zilele mai noue și, se vede, mai stricate, sporul acesta mare, a început a da înapoi și în Berlin. În 1893 abia mai erau 31 nașteri la mii de locuitori, la 1897 abia 29, ear' în cești mai noii doi ani, ele sunt și mai puține, semn că l'a cuprins și pe Berlin vârtejul păcatului altor orașe, cu cât mai mari, cu atât mai păcătoase, în punctul îmulțirii naturale.

Universitate numai pentru femei. În timpul mai nou au început și femeile să cerceteze școlile înalte (universitățile), pentru a se face profesoare, medici etc. Dar' pe multe locuri ele sunt rău văzute de studenți, sunt acuzate huiduite de ei, aruncându-li-se vorba, că nu e chemarea lor a lua slujbele bărbaților, ci a fi numai soțiile lor, și nu's rare certele între studenți și studente, ori unde se află. În alte locuri (s'a întâmplat în Viena), profesorii nu le pot suferi. Unul a făcut pe o doamnășoară ce venise să-i asculte prelegirile de medicină, să iasă afară, și până n'a eșit n'a început prelegerea.

Rusia pare a fi mai norocoasă în acest punct: aci vor ajunge femeile mai curând a fi mulțumite în dorul lor de-a cerceta universități, căci murind în Moscva bogatul neguțator Astrachov, el a lăsat trei milioane de ruble, pentru-ca din ele să se deschidă în Moscva o universitate numai pentru femei. Să poată învăța acolo ne-țuțurate și negenate. Ministrul de instrucțiune rusesc luând în primire fundațiunea, a spus că în principiu e învoit cu împlinirea voinței testatorului.

Societăți de lucrători în Franca. Pe când noi nu putem urmî grosul poporului noi și puterea lui, poporul mai cu bunăstare, se se inchege în însoțiri economice spre binele său propriu, — pe atunci în Franca, unde lumina învățaturii a străbătut până la cei mai de jos, la lucrători și la zilerii sëraci, încât azi nici zilerul cel mai slab nu se lasă să nu cetească o foaie oare-care, luată cu 2—3 cruceri, — în această Francie oamenii sunt așa de încredințați de folosul întovășirilor de tot felul, încât nemai vorbind de însoțirile cu miile a oamenilor învățați, de a comercianților, măestrilor, etc., singur lucrătorii s'au închegat în atâtea însoțiri cari să-i ajute în munca lor, în lipsurile lor, în căutarea de lucru, etc., cât noi abia vom crede. Dar' următoarele cifre ne spun adevărul. Să află în Franca:

450	însoț. de lucrători la zidit,	cu 33.090 mem.
63	„ „ „ în băi	„ 40.000 „
286	„ „ „ de metale	„ 38.000 „
169	„ „ „ țesătorii	„ 35.000 „
129	„ „ „ confecț.	„ 8.000 „
243	„ „ „ comerc.	„ 160.000 „
69	„ „ „ plugarii	„ 8.000 „
196	„ „ „ tipografi	„ 13.000 „
199	„ „ „ cu lemn	„ 13.000 „
70	„ „ „ ceramică	„ 9.000 „
169	„ „ „ piele	„ 20.000 „
130	„ „ „ alte feluri	„ 35.100 „

De tot dară 2324 însoțiri cu 437.000 de membri. Și când te gândești că noi câte însoțiri avem! Atâtea că le putem număra pe toate și de toate felurile, pe degete!..

Ciocnire pe linia ferată. Între Teiuș și Alba-Iulia s'a ciocnit zilele aceste pe linia ferată un tren cu o trasină. Cantonerul a fost omorât, ear' alte patru persoane au putut să scape cu vieță, sărind de pe trasină.

Arborii de pe lângă drumuri.

În marile ducate Luxemburg și Baden, toate drumurile au pe laturi pomi roditori de acum zece ani încă. Deci, întâiele probe s'au făcut, și departe de a aduce o cheltuială pentru stat, pomii aduc un venit. În mijlociu, venitul e de 24.000 lei pe an, îngrijirea și administrarea costă 17.272 de lei, deci, folosul curat, în mijlociu pe an, e de 16.500 de lei.

În Franca multă vreme s'a desbătut pentru și contra sădării pomilor roditori pe lângă drumuri. Se aducea contra lor întimpinarea că pomii nu fac așa frumoasă întipărire asupra ochilor, ca alți arbori, de pildă ca ulmii, și că atrag prin fructele lor mulțime de inși cari nu numai iau roada, dar dărimă și crengile. S'au făcut încercări în departamentul (comitatul) Seine-et-Marne, și Heude, inginerul drumurilor, a fost foarte mulțumit. El e de părere să se sădească în toată Franca pomi roditori pe lângă drumuri.

În Ardannes se află, dând roade, pe lângă drumurile de țeară și de comitat 296 de sorbi, 1954 de cireși și vișini și 2166 de peri. Dela 1888 încoace s'au sădit 89.970 de pomi, pe o lungime de 900 de kilometri, în două șiruri, la depărtare de câte 20 de metri unul de altul, și așa fel, ca arborii dintr'un șir să vie la mijlocul depărtării dintre cei doi din celalalt șir.

În Seine-et-Marne, pe drumurile de țară sunt acum, pe o lungime de 14 kilometri, 1790 de pomi, dintre cari 808 peri și 982 meri; pe drumurile de comitat, pe 5 kilometri, sunt 777 de pomi, din cari 376 de peri și 401 de meri.

Inginerul Heude crede că pomii roditori sunt mai puțin vătămători și pentru proprietățile vecine și că dau un folos cel puțin de o potrivă cu arborii cultivați pentru lemn. D-sa crede că se pot sădi arborii la depărtare de câte 10 metri unul de altul.

În Germania treaba asta nu se mai discută, ci e de mult deslegată în folosul sădării de pomi roditori.

Totuși va trece mult până-ce pe lângă toate drumurile să se afle copaci roditori, atât în țările înșirate, cât și pe la noi.

Concert împreună cu dans arangiază corul vocal al bisericii gr.-or. române din Sécărămb, sub conducerea d-lui inv. Ilie Mihaiu, Sâmbătă seara la 24 Noemvrie st. n. a. c. în școala rom. gr.-or. din Sécărămb.

Program: 1. „Era noaptea“, cor bărbătesc de G. Dima. 2. „Coroana cufundată“, cor bărb. de Rönicke. 3. „Insura-m'aș“, cor bărb. de N. Todea. 4. „Țiganul cu pușca“, anecdotă populară de T. Speranță, declamată de un corist. 5. „Moșul la drum“, cor bărb. de I. Vidu. 6. „Călugărul“, cor bărb. de N. Todea. 7. „Marșul cântăreților“, cor bărb. de G. Porumbescu.

Uoigașul fratelui seu. În teatrul din Saragossa (Spania) se juca zilele trecute o dramă, în care un comisariu de poliție împușcă pe un „tălhar“. Teatralistului comisariu

dându-i-se pentru împlinirea rolului seu, o pușcă despre care nu se știa că e încărcată, a împușcat aievea pe „tălhar“, care acolo pe bină și-a dat sufletul. Tragicul acestei întâmplări era cu atât mai sguđuitor, că teatraliștii acestia erau frații!

Arborei grațuți. Pe multe locuri se apucă comunele să prășească pădure nouă pe dealuri ce n'aduc nici un folos, sau singuratici să împădureze cutare coastă sau alt loc de care altfel n'au folos de-ajuns, ear' ca pădure le-ar fi mai de preț.

Celor doritori a face atari împăduriri, pentru a nu perde vremea cu punerea d. e. de ghindă, ci ca să poată avea dintr'una păduricea mărișoară, le facem cunoscut, că ministerul r. u. de agricultură împarte în fiecare primăvară mii de mii de arborei mărișori, în chip gratuit (pe nimic) tuturor celor-ce cer.

Cererile să fie înaintate inspectoratului silvic r. din Iaurin (ungurește: „A győri ker. kir. erdőfelügyelőség“, Győr.). Pe cerere se pune timbru de 50 cr. și în ea se scrie în ce hotar se află locul de împădurit și de câte jugere e? ce tel de pământ e? și când vreau să fie făcută plantarea arborilor, toamna ori primăvara?

Cererea să fie înaintată pe adresa de mai sus, până cel mult la 15 Decembrie st. n.

Umblare de duhuri? Preotul Grațian Flonta din Cățelul-român, a publicat în „Gaz. Transilv.“ o scrisoare, în care povestește următoarele întâmplări misterioase:

„Într'una din zilele luni c. vine o poporană la mine, care locuia într'o colibă sub poala Meseșului, și-mi povestește, că în casa ei de-o săptămână nu e lucru bun, căci necurmat i-se aruncă în căsuță aci petri, aci cucuruz, mai grumpene, mai morcovi, că i-a stricat toți ochii dela fereastră, — avea sormană numai o singură fereastră lângă ușe, — căci coliba era făcută într'un țermure de deal.

Cugetând că aiurează, o întreb, că mai văzut-au și alții lucrul acela? Ea îmi răspunde, că toți vecinii pot mărturisi, căci și în vèzul lor s'a aruncat și se aruncă în căsuță petri și cucuruz.

Femea deci mă chiamă să merg să-i sfîntesc casa, căci ea se teme a ședeă mai mult în casă fără feștanie. Observ, că ea, cu toate-că-și făcuse căsuța de vre-o 10 ani, încă nu și-a tost făcut de rënd ca să o și sfîntască după obiceiul creștin.

Merg drept aceea însoțit de cantor, fêt și o mulțime de vecini, și încep slujba sfîntirii de apă. Ce să vezi însă? Pe la mijlocul slujbei, eată că rêsare ca din pământ o piatră în mijlocul casei, fără-ca să facă nici un sgomot, ear' la sfîrșitul slujbei, când am gătat cu rugăciunile, și voiam a o mângăia pe biata femeie, ca să-și pună toată nădejdea în Dumnezeu și să nu se teamă de nimic, eată de nou, că din direcțiunea unui părete, să aruncă spre noi un cucuruz și cade rostogolindu-se în mijlocul odăii, în vèzul tuturor celor din casă. La câteva zile după

acestea printr'un foc iscat, nu se știe din ce, a ars căsuța.

Tot aceea apariție misterioasă s'a repetat mai apoi în două rënduri la casa unui alt poporan, ce locuște nu departe de cea cu pricina, spărgându-se și acolo ferestrele, precum însumi le-am văzut, și mi-a povestit respectivul poporan, că i-s'au asvirlit din diferite direcțiuni în casă mai mulți cucuruzi.

În amândouă aceste casuri nu poate fi vorba de ceva demonstrație cu spargere de ferestri de cătră oare-cari indivizi cu simțăminte dușmănoase, ambele case fiind așezate afară din comună, și locuitorii acelor case, fiind niște oameni sorman și pacinici; dară și de altmintrelea în comuna noastră nu s'a pomenit, ca să-și rêsune cineva prin spargere de ferestri.

Jăfuirea bisericii din Zlaști. În noaptea din 23 spre 24 Octomvrie n. un rênfăcător spărgând zidul și scoțând grațiile de fer dela fereastră bisericii gr.-or. din Zlaști, a intrat pe fereastră în biserică și stricând zarul lădiței în care se păstrau banii bisericii, a furat 30 coroane, ban adunați cu discul și singurul venit al bisericii.

Un monstru. Căpitanul Părăianu, comandantul sergenților de oraș din București, ducându-se în strada Carol Davila, a găsit la un măcelar de acolo un purcel monstru. Acest purcel avea capul de om, cu nas și bărbie. În frunte avea un singur ochiu mare, ear' deasupra lui o trompă care să lăsa în jos. Acest monstru, pe care măcelarul l'a scos dintr'o purcea pe care o tăiasă, a fost dus la dl Dr. Antipa, care îl va pune la muzeu.

Boalele ciupercilor. Prășirea și cultivarea măestrită a plăcutelor și hrănitoarelor ciuperci, este în unele țeri, deprindere de frunte a celor mai de frunte grădinari. Pentru-că ciupercile se plătesc foarte bine. Îndeosebi țările din Apus, Franca, Germania și Anglia, au mers departe cu cultivarea acestei plante. În timpul nostru Francezii mai ales se deprind cu cultivarea ciupercilor, în orașele mari și jurul lor. În jurul Parisului sunt multe mine (băi) de cărbuni de peatră, azi părăsite. În acestea se cultivă de multă vreme și în cătățimi mari ciupercile. Dar' în golul în formă de pivniți a acestor băi, s'a băgat de samă, că ciupercile pătinesc de o boală deosebită, care pune cultivării mari pedici în cale.

Boala asta se ivește și pe la noi. E bine să fie cunoscută. În pătutul (stratul, pepiniera) cu prășila de bureți, se ivesc mai mulți bureți ce se deosebesc în formă de forma regulată a ciupercii sănătoase. În cele mai multe feluri, pe aceea să cunoaște că ciupercă e bolnavă, că este cu mult prea mare în asemănare cu cele obicnuite, sau apoi s'a prefăcut într'un trunchiu gros fără formă, la care nu mai poți deosebi de dai Doamne nici piciorul nici pălăria.

Piciorul e bătător la ochi de scurt și gros, vinele pe pălărie coboară în laturi nu oable, regulate, ci tare neregulate. Uneori

e bolnavă numai o lature a ciupercii, celelalte părți sunt sănătoase. Aceste ciuperci au un gust amar și de carne dată pe stricăre. Grădinarii pariseni numesc această abatere, această boală a ciupercilor, môle. Bureții aceștia se strică ușor, uneori chiar stând în picioare în câmpul lor, de aceea nu-s de folos, unii țin că sunt și veninoși. Cercetările statistice spun, că această boală atacă tot cam zece ciuperci din sută, uneori și până la 25 din sută, și numai grădinarii pariseni trebuind să le arunce, spun că au pierdere de peste un milion de franci pe an!

La revedere în Sibiu! Dnii Maniu Lungu, Teodor Orlea, Valeriu Arseniu și Ioan Iosof dintre clericii cari au absolvat cursul teologic la 1894, reamintesc fostilor lor colegi promisiunea dată de a se revedea la 29 Nov. st. v. a anului de față, în Sibiu.

Cu dragoste frățească invită pe toți colegii să se prezinte în 29 Nov. v. spre a participa la ședința festivă a Societății de lectură „Andrei Șaguna” și la banchetul ce se va da.

Cei-ce n'ar putea participa, să avizeze despre asta pe dl Teodor Orlea, cancelist consistorial, până cel mult la 20 Nov. v.

E frumos acest obicei al revederii după un șir de ani, și vrednic e apelul numiților domni, a fi ascultat de toți foștii lor colegi.

„După comasare“. Broșură edată de Reuniunea noastră economică, ca Nr. 1 al Bibliotecii economice ce plănuiește a da pe rând, — a fost primită de ziarele noastre cu meritată bunăvoință și încurajare. Iată câteva spicuri din aprecierile foilor:

»Tribuna« de Duminecă scrie următoarele: „După comasare“, e o broșură mică, dar prețioasă. Uplete un gol, și credem că îl umple cu folos. Ținem să o relevăm și aci atențiunii publice. Titlul întreg este următorul: După comasare. Povește practice pentru întocmirea gospodăriei în moșiile mici comasate, de Isidor Blaga, preot ort-rom. în Lancrem. Orăștie, 1900. Tipogr. »Minerva«.

Face parte din »Biblioteca Bunul Econom«. E începutul acestei biblioteci nouă, care continuând astfel îi urăm succes.

Cum comasările se fac acum în toate părțile, era necesară o instrucție pentru economii nostri, cari după comasare se găseseră de comun în cea mai mare perplexitate.

Instrucțiunile părintelui Blaga vor fi foarte binevenite și de mare folos economilor puși, cu voe fără voe, într'un nou sistem de economie.

Cartea e curat practică, instructivă — urmează broșura preotului luteran Johann Lander: „Ein Wegweiser für sächsische comassirte Bauernwirtschaften“ — și e scrisă bine românește. Și țeranii cu mai puțină carte o pot ceti.

»Unirea« din Blaj, luând notiță despre apariția broșurei d-lui Blaga, scrie următoarele:

„...Face începutul unei noue biblioteci populare, numită „Biblioteca Bunului Econom“. E scrisă după o broșură nemțască a păstorului luteran, sas, Joh. Lander, și e de bun folos. O recomandăm.

»Gazeta Transilvaniei« și »Tribuna Poporului« publică următoarea notiță: Biblioteca »Bunul Econom«. Sub titlul acesta a început să apară în institutul tipografic »Minerva« din Orăștie o bibliotecă populară în broșuri diferite. Prima broșură a apărut sub nr. 1 și poartă titlul: »Povește practice pentru întocmirea gospodăriei în moșiile mici comasate«, de Isidor Blaga, preot în Lancrem. Cuprinde 8 capitule deosebite în cari se arată, ce este a se face pentru a avea o bună gospodărie în plugărie, după-ce se așează pe moșie după o comasare. Toate cele opt capitule sunt de interes deosebit și de mare folos pentru țeranii nostri«.

➔ Să poate căpăta cu 15 cr. (30 fil.) exemplarul, dela redacția noastră în Orăștie!

Prețul bucatelor.

Piața din Orăștie.

— la 10 Noemvrie n. 1900 —

Grâu curat maja m. cu	fl. 7—
Grâu niestecat m. m. cu	fl. 6-50
Săcară m. m. cu	fl. 6—
Orz m. m. cu	fl. 5-50
Ovės m. m. cu	fl. 5-50
Cucuruz m. m. cu	fl. 6—
Fân m. m. cu	fl. 2-80
Paie » » cu	fl. 1-80
Lemne de foc 1 cub. mtr. cu	fl. 2—
Carne de vită 1 kilgr. cu	fl.—40

Piața din Alba-Iulia

— la 7 Noemvrie 1900. —

Grâu frumos ferd. de 20 l. cu	1—1-05 cr.
Săcară ferdela cu	80—85 cr.
Orz ferdela cu	— cr.
Ovės ferdela cu	35—40 cr.
Cucuruz nou ferdela cu	55—60 cr.
Fasolea ferdela cu	95—1' cr.
Cartofi (grumpile), ferdela cu	26—38 cr.
Vin nou ferdela cu	80—1-40 cr.
Mere, ferdela cu	35—1' cr.
Nuci, ferdela cu	1-20—2' cr.
Carne de vită, 1 kilogram cu	40—44 cr.
„ „ porc, „ „ cu	48—52 cr.
Slănină proaspătă 1 kl. cu	52—56 cr.
„ „ svântată 1 » cu	— cr.
Brânza nouă 1 kilg. cu	40—42 cr.
„ „ burduf cu	56—65 cr.
Ouă 4 cu	10 cr.
Pui de găină, părechea cu	35—85 cr.

Comitetul de redacție:

Președinte: **Dr. Ioan Mihu.**

Membrii: **Dr. St. Erdelyi, Ioan Mihatu Danil David și Constantin Balcu.**

Proprietar - editor: **IOAN MIHAU**

Redactor respons.: **IOAN MOȚA**

Insertiuni mici

Publicări la acest loc costă numai 1 cr. șirul.

Călcăt de rufe și curățire de haine

Subscrisa, venită din Viena și așezată stabil în Orăștie, primesc pentru *călcăt și întărit*, rufe de bărbați și dame, dându-le lustru prea frumos după moda *vicineză*. Rufele nespălate se spală frumos în spălătoarea mea.

Asemenea primesc spre *curățire de pete* tot felul de vestminte.

Ana A. Chirca

locuința în *căsarună* (Wachgebäude).

Nou pantofar.

Subscrisul aduc la cunoștința on. public, că dela 1 Octomvrie n. a. c. îmi port meseria ca măestru de sine, deschizându-mi localul în strada Spitalului, lângă spitalul militar (casele dlui B. Romoșan).

Aisgur pe onoratul public ce mă va onora cu comande, că îl voi servi cu lucrul cel mai bun și trainic, dela cele mai fine ghete, până la ciobotele grele.

Am fost un șir mai lung de ani primul lucrător în lucrătoarea dlui Benichek, ceea ce poate servi ca cuvânt de orientare.

Cu toată stima

I. Vărmăgean,
măestru pantofar în Orăștie
(Strada Spitalului.)

B. Stelescu,

pictor, vopsitor, poleitor și glasseur

Aduc la cunoștința onoratalui public din Orăștie și jur, că așezându-mă cu locuința în acest oraș, primesc ori-ce lucru de *pictorie case*, precum și *vopsitorie de fațade, uși, ferestri*, și ori-ce lucru atingător de această branșă, concurând cu ori-și-cine și ca lucru și ca preț.

Punându-mi toate silințele de a satisface pe deplin pe onorații mei clienți, rog să fiu onorat cu comande multe.

Lucrările executate de mine vor fi solide, elegante și durabile.

B. Stelescu,

pictor - vopsitor

Strada mare a Timarilor, 17 b.

Sz. 824—1900 végrh.

1—1

ÁRVERÉSI HIRDET MÉNY

Alólirott kir. bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szászvárosi kir. járás-bíróságnak 1900. évi V. 366 sz. végzése folytán a szászvárosi »Ardeleana« pénz és hitelintézet részvénytársaságnak Babu Iuon a lui Vazilie és társai romoszi lakosok elleni 150 kor., ennek 1898 évi 10/VII-tóli 6% kamatai 60 kor. 40 fil. eddig bírósággal megállapított valamint ezuttali 4 kor. 40 fil. árverés-kittüzeti költségek erejéig kielégítésként lefoglalt és 2150 korra becsült ökrök, uszók, stüdök, kocsik, és széna birói árverésen elfognak adadni.

Mely árverésnek a szászvárosi kir. járás-bíróságnak 1900. évi V. 366/2 sz. végzése tolytán a helyszínen vagyis romoszon adosok lakásán leendő eszközítésére határidőül 1900. évi november hó 26-ki napjának délelőtti 10 órája kitűzetik, a midőn is a fent jelzett ingóságok esetleg becsáron alól is azonban csakis készpénz mellett fognak eladatni.

Kelt Szászvárosban, 1900. évi november hó 8-án.

Rácz Árpád
kir. bír. végrh.

Sz. 823—1900 vég.

1—1

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Alólírott kir. bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szászvárosi kir. járásbíróságnak 1900. évi V. 362 számú végzése folytán, a szászvárosi »Ardeleana« pénz- és hitelintézet részvénytársaságnak, Babu Vasile lui Nicolae és társai romoszi lakosok elleni 300 korona, ennek 1898. évi márczius hó 29-től 6% kamatai, 65 korona 80 fillér eddig bíróság megállapított valamint ezuttali 4 korona 40 fillér árverés kitűzetési költségek erejéig kielégítésként lefoglalt és 2550 koronára becsült ökrök, uszók, süldők, kocsik és széna birói árverésen elfognak adadni.

Mely árverésnek a szászvárosi kir. járásbíróságnak 1900. évi V. 362/2 számú végzése folytán a helyszínén vagyis Romoszon adósok lakásán leendő eszközzésére határidőül 1900. évi november hó 26-ik napjának délelőtti 8 órája kitűzetik, a midőn is a fent jelzett ingóságok esetleg becsáron alól is azonban csakis készpénz mellett fognak adadni.

Kelt Szászvároson, 1900. évi november hó 8-án.

Rácz Árpád,
kir. bírósági végrehajtó.

Sz. 4268—1900 tkvi.

1—1

Árverési hirdetmény és árverési feltételek.

A m.-illyei kir. járásbíróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy L. Hosszu Ferencz dévai ügyvéd által képviselt dobrai görkel iskolaalap javára Grozucza Ludvig gondnok ált. gondnokolt elmebeteg Krajnik Maria h.-dobrai lakosnő elleni vjhajtási ügyében 400 korona tőke, ennek 1892. évi január hó 1-től járó 8% kamata és 67 kor. 80 fill. eddgi költség kielégítése végett Huros Simon dobrai lakos ált. 715/900. tkvi sz. a. beadott s jelen sz. a. kiegészítve újból betérjesztett 2819 kor. 71⁸/₁₀ filléres utóajánlata következtében az árverést az 1881. évi LX. t.-cz. 187. §-a alapján ujo'ag elrendelte.

A dévai kir. törvényszék területén fekvő, s a h.-dobrai I R. 183 sz. tjkvben itt A † 1 r. 331/a 331/b 333 1 hrsz. ing. ³/₄ része 1664 kor., az 5 r. 1237/77 hrsz. ing. ³/₄ része 14 kor., a 6 r. 1469/2 hrsz. ing. ³/₄ része 8 kor., a 7 r. 1632 hrsz. ing. ³/₄ része 68 kor., a 8 r. 1810 hrsz. ing. ³/₄ része 38 kor., a 9 r. 1958/a 1958/b hrsz. ing. ³/₄ rész 28 kor., a 10 r. 1966/121 hrsz. ing. ³/₄ része 52 kor., a 11 r. 2062/a/92 2062/b/98 hrsz. ing. ³/₄ része 18 kor., a 13 r. 2436 hrsz. ing. ³/₄ része 56 koronában megállapított kikiáltási árban 1900. évi december hó 11. napján d. e. 9 órakor Dobrán a község előljáróság irodában megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni, u. m.:

1. Huros Simon 2819 kor. 71⁸/₁₀ fillernyi utóajánlata reá nézve kötelező, az ingatlanok annál olcsóbb vételárért és pedig az 1 r. sz. a. 2574 kor., az 5 r. sz. a. 26 kor. 40 fill., a 6 r. sz. a. 11 kor. 26 fill., a 7 r. sz. a. 74 kor. 80 fill., a 8 r. sz. a. 44 kor., a 9 r. sz. a. 38 kor. 54 fill., a 10 r. sz. a. 4 kor. 50 fill., a 11 r. sz. a. 22 kor. és a 13 r. sz. a. ing. 24 kor. 20 fillénnél kevesebbért eladani nem fognak. (1881. évi LX. t.-cz. 187. §.)

2. Árverezni kívánók bánatpénzül tartoznak az ingatlanoknak 10% át vagyis 166 k. 40 fill., 1 k. 40 fill., 80 fill., 6 k. 80 fill., 3 k. 80 fill., 2 k. 80 fill., 5 kor. 20 fill., 1 kor. 80 fill. és 5 kor. 60 fillért készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammai számított, s az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt. I. M. rendelet §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kikiáltott kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §. értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt atszelgálatni.

Az árverési feltételektől többi pontjai a hivatalos órák alatt a kir. járásbíróság tkvi irodájában és H. Dobra község előljáróságánál megtekinthetők.

A kir. bíróság mint tkvi hatóság.

Kelt Szászvároson, 1900. évi október hó 30-án.

Csongvai Géza,
kir. aljbíró.

„ARDELEANA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACTII IN ORĂȘTIE

Capital social: cor. 500.000. Fonduri de rezervă: cor. 275 000.

(92)

Depuneri: cor. 1,750.000.

7—

Institutul face următoarele operațiuni, la cari recomandă serviciile sale:

1) acordă împrumuturi cu interese de 80.0;	4) cumpără și vinde mărfuri și produse;
2) primește depuneri, dela particulari cu 5 și cu 5 ¹ / ₂ , ear' dela corporațiuni culturale cu 6%;	5) arândează și exarândează realități;
3) cumpără și vinde realități;	6) cumpără și vinde efecte publice;
	7) mijlocește operațiuni, specificate sub 3. 4. 5.

Ori-ce atacere se poate rezolva verbal în biurul institului, ear' în scris prin corespondență.

Orăștie, 1900.

Direcțiunea.

SCÂNDURI ȘI LEMNE DE ZIDIRI ȘI ȚIGLĂ DE COPERIT!

Cel mai bogat deposit de scânduri, precum și de lemne de tot felul trebuincioase la zidiri, cum sunt grinzi, tâlpi, câpriori etc. este în Orăștie și Deva, depositul subscrisului.

Arangeat de nou, și provăzut cu bogat material, garantat de calitatea cea mai bană, imbiu onorațiilor cumpărători material bun, cu cele mai ieftine prețuri posibile!

Asemenea am în deposit țigla de copert din renumita fabrică a lui Ugron. Țigla groasă cu dungi ce se închee una într'alta și țigla simplă. Amândouă felurile foarte trainice și cu prețuri moderate.

Cu toată stima

Ignatz Kotzander

(109) 3—10

În Orăștie: în grădina dlui C. Baicu, peste drum dela moara orașului!

„Minerva“

Institut Tipografic

Orăștie.

Se recomandă a executa următoarele: ☒

Opuri, Broșuri și ☒

Placate ☒ ☒ ☒

Bilete de logodnă și cununie ☒ ☒ ☒

Carte și epistole ☒

☆ Circulare ☆ & preț-curenturi

Note, Bilete de vizită ☒ după plac și ☒ ☒ cerere ☒ ☒ ☒ ☒

Registre și imprimate

Anunțuri, ☒ ☒ ☒

Computuri și Adrese.

Bilanțuri etc. etc. ☒

Această tipografie e provăzută cu cele mai bune mijloace tehnice și fiind bine asortată cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne, e pusă în pozițiune de a pute executa ori-ce comande prompt și cu cea mai mare acuratețe!

Comande din afară se efectuează repede!